

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2012 október Ról-ról

Sándor Erzsi: Milyen érzés? (Olimpiai közvetítések szerte a csatornákon – magyarul.)

A hír az, amit az ember úgyis megtud. Nem kell közvetítő meg vivő anyag, még interfész sem. Az igazi hírek ezt megoldják maguknak. A többi úgyis csak manipuláció.

Úgy írni valamiről, hogy híján vagyok alapvető ismereteknek, nagy kihívás, de újságíróként nem előzmény és főleg nem utózmány nélküli cselekedet. Jóllehet az ember direkt nem kérkedik ezzel, velem sem most fordul elő először. Nem érdekel a sport, nem is értem, nem is nézem. Az olimpia – vagy bármely nemzetközi verseny – számomra a még sehol le nem írt vegyületek és a soha meg nem ismerhető laboratóriumokban dolgozó névtelen orvos-kémikusok világversenye. Ez irdatlan üzlet, elképzelhetetlen haszon, teljességgel felfoghatatlan, és ehhez képest kit érdekel az, hogy nem nézem az olimpiát. Ami ráadásul még csak nem is igaz, mert bár nem nézem, mégis látom, mert átjut, átér, néha bevonz, megérint, holott csak egy szobában tartózkodom vele. A köztünk lévő alapvetően kimért viszonyból következően igazán nem is értem azt a sokféle felhördülést, ami az ilyen sportközvetítésekkel elkerülhetetlenül együtt jár. Hiszen az egymással szimbiózisban élő sportriporter és a néző a közös tolvajnyelvükön érti meg egymást. Félszavakból.

Már önmagában maga a műfaj is meghatározhatatlan. Emberek beszélnek folyamatosan valamiről, amit más emberek ugyanakkor, tehát realtime-ban látnak. Színesben látják, HD minőségben, sőt néhány tízezeren 3D-ben. Egyik kezük a távirányítón, másik az okostelefonjukon, és bármi történik előttük, azonnal megosztják a világgal. Ez az olimpia a twitteren zajlott – mondták azok, akik összeszámolták a 150 millió bejegyzést. Feltételezhető az is, hogy a nézők többé-kevésbé értik azt, hogy a medencében úsznak, a páston vívnak, a lovon ugratnak, más esetben lengenek, bár az a ló egy tornaszer. A sportközvetítések közös rituáléjához mégis hozzátartozik a folyamatosan, hisztérikus sebességgel beszélő és a sikoltásig fajuló sportközvetítő ugyanúgy, mint az ezért anyázó néző. A tökéletesen kivitelezett interakció olyan pontos, mint a kocsijában ülő autóvezető párbeszéde a saját maga által beállított GPS-e géphangjával. „Az anyádban van ott körforgalom, most mér mondod, hogy a harmadik kijáratnál, te állat?”

A sportközvetítés nézője és a sportot közvetítő szpiker között is hasonló egyoldalú interakciók játszódnak le. Ők ketten ugyanazt a képet nézik, ugyanazt látják, és mégis más következtetést vonnak le belőle. A néző szinte minden esetben biztosan tudja, hogy neki van igaza, ám ezzel az igazsággal nem ér semmit. Akkor sem, ha van neki, és akkor sem, ha nincsen. Ez az életünk majd minden területén így van, már régen meg lehetett volna szokni, mégis szegény sportriportereknek kell a legtöbbet elszenvedniük. Őket sújtja a néző és az újságírószakma haragja és dühe. Mondjuk, meg is érdemlik.

Mivel ők maguk sem tudnának arra a kérdésre felelni, hogy miért is? Vajon miért is félnek a csöndtől, miért is éreznek folyamatos késztetést a beszédre, amiért is az ellenőrizhetetlenül nagy csapásszámnak köszönhetően rengeteg baromságot hordanak össze. Ráadásul ismétlik magukat, méteres közhelyeket szavalnak, egymás kliséit és frázisait durrogatják minduntalan. Mindezt felhergelve, sikítva, üvöltve. Aztán, ki hogyan szokott orgazmus után, kimerülten liheg, jólesően hálálkodik vagy éppen sír.

Láttam Szilágyi Áron döntő mérkőzését, és hallottam Horváth Mariann szakkomentátort – mert ez a helyes megnevezése – munkavégzés közben. Mivel mi nem vagyunk a sportággal valami intimben, így aztán azt sem értettem, ami a páston folyt, és azt sem, amit Horváth Mariann nagyon szaporán és szakértőn elmondott. Még szerencse, hogy fölillantak bizonyos lámpák, ezért lehetett tudni, hogy mi menynyi. De nem is képzeltem azt, hogy 10 perc alatt hirtelen kikupálódok asszóból és csörtéből, pedig figyeltem nagyon. A végkifejletet viszont magamtól is elég jól megértettem volna, nem úgy az utána következő nagymonológot. Ó, nem az volt a bajom, hogy Horváth Mariann sírni merészelt. Az egész sporteseményben nem látok mást, mint színházat, nem csodálkozom, ha valaki, aki egészen az előadás végéig úgy tesz, mintha ő vívott volna az aranyéremért, a nagy átélésben elsírja magát. Azon a hirtelen támadt nagymonológon lepődtem meg, amit a behergelt indulat szavaltatott el vele a leküzdeni próbált, de fel-feltoluló zokogása közben. Fene se gondolta, hogy egy olimpiai aranyéremmel ki mindenkinek vágunk vissza, Batu kánig bezárólag. Horváth Mariann töretlenül sorolta a magyar vívósporttörténet elbukott pillanatait, amelyekért íme, most revánsot veszünk, mint Trianonért, Világosért, Mohácsért.

A nemzeti sportnak egyetlen értelme van, hogy általa a nemzet nagyok és legyőzhetetlennek érezze magát. Mármint a nemzetnek azon tagjai, akik erre késztetést éreznek. Ezek általában ugyanazok névre, lakcímre és telefonszámra lebontva, akik Kertész Imre Nobel-díja kapcsán képtelenek ugyanezt érezni, szegények. Pedig irodalmi Nobel-díjasunk egy van, olimpikonunk azért akad néhány. Bochkor Gábor posztumusz bunkósága is csak azért keltett ez ügyben feltűnést, mert a tőle megszokott nőalázó, alpári stílusa most éppen egy vívó világbajnok sportkomentátort illetett. Illetett volna pofonnal – mondta Bochkor, mert azt kell adni a hisztis nőnek, kettőt. Nosza, lett is belőle haddelhadd, pedig az akkortájt éppen haldokló Bumeráng műsorban azelőtt se szeri, se száma nem volt a szexista, nőalázó, macsó megjegyzésnek. Ebből éltek, ez hozta a reklámbevételt, és Bochkor azóta sem érti, hogy ha eddig jó poén volt felpofozni egy nőt, akkor most hirtelen mért nem az. Akik tiltakoznak, azok sem értik. Szerintük is csak világbajnok vívónőt csúnya dolog felpofozni. Születtek tiltakozó levelek és bocsánatkérések, és ha mégis túlélné önnön halálát a Bumeráng, nem kell aggódnunk, a nőpofozást a továbbiakban sem fogják kivenni a szótárukból. Legfeljebb majd egy kicsit pontosítanak.

Azon talán el lehetne gondolkodni, hogy vajon jó kommentátor-e, aki szakember, de igazán nem érdemes, mert magán a műfajon kellene elgondolkodni. Hogy hát, ugye, minek? Nincsen kommentátor a parlamentben sem, pedig a felszólalások alatt halkan megjegyezhetné egy hang, hogy az illető mekkora adósságot halmozott fel, mennyi közpénzt nyert el, mennyit hazudott és fog hazudni százon.

Ezzel szemben nem tud úgy beugrani valaki egy úszómedencébe, hogy azonnal ne tudjam meg, hogy cáparuhában vagy textilben, hogy mennyit és mikor. Pedig a médiaiskolák első óráján megtanítják, mennyire nem érdemes sokjegyű számot sulykolni a nézőbe, mert egyet is képtelen megjegyezni. A századmásodpercek közötti különbségek tényleg csak a jól felszerelt és szupertitkos doppinglaboroknak fontosak. Rájuk is tartozik. Nekünk elég annyi, hogy ki érinti elsőnek a falat. Azt viszont a közvetítő riporter pontosan annyira nem látja, mint mi, halandószemű nézők. Csak akkor, amikor az eredményjelző is mutatja. Na, akkor aztán van

páros öröm, tényleg csak úgy jó.

A YouTube-on megnézhető Szántó Dávid, amint állítólag Gyurta Dániel kérésére leközzeti a 200 méteres mellúszás döntőjét. Ritka pillanat, hogy az ember megnézheti az igazi sportriportert működés közben. Tényleg kipirosodik, felhevül, beleél, és nem mondja azt, hogy cáparuha. Azt mondja, hogy a japán úszó a fasorban sincs, holott a kettejük közti különbség rövidebb, mint ez a mondat. Tiszta szívből irigyeltem az olimpia alatt mindenkit, aki jelen lehetett a helyszínen, mert bár soha életemben nem voltam semmilyen sporteseményen, úgy vélem, ott nem számokat üvöltöttek az ember fülébe, nem is eredményeket. Nem sikoltják, hogy valaki sporttörténetet ír, és azt sem, hogy elkészült az erejével, esetleg homályt dob, mégis mindenki érti, mi történik, hova kell nézni, mit kell látni. Azért megy oda. Azért kapcsolja be a tévét. Én meg, aki egy sült sportbunkó vagyok, azt szeretném, ha a zenés sportágakat, mint az RG és a szinkronúszás, nem dumálnák szét. A koreográfia ugyanis zenére készül. Ütemre, ritmusra. Nem pedig arra, hogy ez az orsó hátrafelé egy lábon majdnem olyan ívű, mint a bógni előre kettőn. Mindezt lefojtott, izgatott, remegő hangon, hogy ne zavarjanak. Kit? Mert engem nagyon. Hasonló okból szeretném, ha az olimpiai megnyitó és záró ünnepséget sem kommentálnák. Hagynák hallani a zenét, ami mellesleg világszínvonalú, nem mondanák el azt, ami látszik, amit el lehet olvasni, nem törnék a fejüket nyílt színen azon, hogy Shakespeare Viharja vajon komédia-e, és nem öntenék szavakba a döbbenetüket, miszerint az olimpiai láng most nahát, felemelkedik, nahát körben, nahát egyszerre és nahát összeáll egy fáklyába, hanem bekussolnának. Mert tényleg nem lehet őket elviselni, adótól és szerkesztőségtől függetlenül. És akkor még nem beszéltünk arról, hogy milyen érzés. Mert megmondom.

Olimpiai közvetítések szerte a csatornákon – magyarul.

Tetszik

34 ember kedveli. Legyél te az első az ismerőseid közül!

Kapcsolódó írások:

1. **Sándor Erzsi: Irén, a nő (Psota a férfiak hálójában. RTL Klub, XXI. század. Szerkesztő Lázs Sándor. 2010. április 7.)** Az RTL Klub XXI. század című műsorának internetes önmeghatározása szerint...
2. **Sándor Erzsi: Legyen ön is Vágóúr! (Legyen ön is milliomos! RTL Klub, hetente egyszer. Műsorvezető Friderikusz Sándor.)** Meg lehetne oldani szimplán is. Egy adást ki lehet bírni...
3. **Radnóti Sándor: Milyen a jó kritika? (Mélyi Józsefről)** Mélyi József ebben az évben hat városépítészeti, illetve épületkritikát írt...
4. **Sándor Erzsi: A lelkiismeret szakácsa** Matisa Carlo a bizonyítéka annak, hogy a részvétlenségnél csak egy...
5. **Sándor Erzsi: Stohlbúcsú** Egyszer talán Stohl András is megtudja majd, hogy kicsoda is...